

ALLAH'İ ZİKRETMENİN ÖNEMİ

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berakâtühû.

Aziz ve sevgili ve değerli Akra dinleyicileri! Cumanız mübarek olsun... Allah Teâlâ Hazretleri, gönüllerinizin dileklerini, muradlarını sizlere dünyada, ahirette ihsân eylesin...

Anonsta söylendiği gibi, size Berlin'den hitap ediyorum. Berlin'de çok kardeşlerimiz var. Şaka yapıyoruz aramızda, "Berlin Türkiye'nin vilâyetlerinden birisi gibi" diye. Şimdi artık vilâyet sayıları da çoğaldığı için rakamlar karıştı ama, sanki bir vilâyet de Berlin vilâyeti-mizmiş gibi. Çok kardeşimiz var burada ve dün akşam söylediler bana, seksen kadar cami var... Güzel bir şey yâni. Yabancı bir ülkede, yabancı bir şehirde, seksen kadar cami olması çok güzel bir şey!..

Bizim buradaki sarıklı, cübbeli derviş kardeşlerimiz de, Allah razı olsun, Hocamız'ı seven kardeşlerimiz bir yer açmışlar, onlar da cuma namazı falan kılıyorlar orada... Adını da, "Mehmed Zâhid Kotku Tekkesi" diye yazmışlar.

Akşam ve sabah namazlarını orada kıldık. Zaten ben artık, gittiğim yerde arkadaşlara şaka yapıyorum, diyorum ki:

“Bak bundan sonra beni çağırırsanız, Mehmed Zâhid Kotku Camilerine çağırın! Camiyi kurun, çağırın geleyim!” diye lâtife yapıyorum.

Sabah namazını da orada kıldık kardeşlerimizle berâber. Hocamız’ın bize yâdigârı olan, Peygamber Efendimiz’in sünneti olan Evrâd-ı Şerifemizi okuyup, elhamdülillâh huzurlu bir şekilde eve geldik. Size buradan hitap etmekten sevinçliyim, mutluyum.

a. Allah’ı Zikreden Kimseler ve Melekler

Bugün size Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in üç tane hadis-i şerifini okumak istiyorum. Birincisi:

مَا مِنْ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا حَفَّتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ
وَعَشِيَّتَهُمُ الرَّحْمَةُ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ
وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ¹

¹ Müslim, “Zikir”, 39 (2700); *Râmûzu’l-Ehâdis*, 386/9.

Tirmizî, hasen sahih hadis buyurmuş. Ebû Hüreyre ve Ebû Said *radıyallahu anh'*dan beraberce rivâyet edilmiş bir hadis-i şerifle başlıyorum. Çünkü Mehmed Zâhid Kotku Dergâhı denince, zikirden başlamak tatlı geldi bana. Bu hadis-i şerifin kelimelerini izaha geçelim:

(*Mâ min kavmin*) “Hiçbir topluluk yoktur ki...” *Kavim* burada ırk, millet manasına değil, insan grubu demek. “Hiçbir insangrubu yoktur ki, az veya çok olabilir; (*yez kürûna'llâhe*) Allah'ı zikrediyorlarsa... Allah'ı zikreden hiçbir insan gurubu, topluluğu yoktur ki, bir yere toplanmışlar, orada Allah'ı zikrediyorlar; (*illâ haf-fet bihimü'l-melâikeh*) melekler onların etrafını çepeçevre sararlar, kuşatırlar, toplanırlar etraflarına. Yâni, onlar Allah'ı zikrediyorlar diye, melekler onların etrafına toplanırlar.”

Biliyorsunuz, biz (*Amentü bi'llâhi ve melâiketihî*) diyoruz, Allah'a ve meleklerine inanıyoruz. Allah'ın çeşit çeşit melekleri var... Cebrâil, İsrâfil, Azrâil, Mikâil *aleyhisselam* büyükleri. Ondan sonra, vücudumuzda *Kirâmen*, *Kâtibîn* meleklerimiz var.

Mafsallarımızda melekler var. Gözümüzü koruyan melekler var, amellerimiz yazan melekler var. Çeşit çeşit melekler var...

Bir de Allah Teâlâ Hazretleri, bazı melekleri özel durumlarda gönderiyor ve yaratıyor. Mesela, bir Müslüman abdestli yattığı zaman, onun iç çamaşırıyla vücudu arasında Allah bir melek halk eder. O melek ona sabaha kadar, “Yâ Rabbi; bu kulun temiz yattı. Bunu afv-ü mağfiret eyle!..” diye dua eder deniliyor. Böyle melekler var.

Bir de işte böyle Allah’ı zikrederken, zikri sevdikleri için zikirden çok zevk aldıkları için zikredenleri sevdikleri için Allah sevdiği için zikredenleri, melekler onların etrafına toplanırlar.

“Hiç bir kavim yoktur ki, Allah’ı zikretmek için bir araya gelmiş topluluk, birkaç kişi, üç beş kişi, on kişi, yirmi kişi, elli kişi... Neyse, Allah’ı zikreden hiçbir topluluk yoktur ki, melekler onları çepeçevre kuşatmış olmasın.” Yâni mutlaka kuşatır demek. Yâni, Allah dediğiniz zaman, Allah Allah demek için toplandığınız zaman, melekler yanı başınızda...

Burada, hadis-i şerifin devamına geçmeden önce, dikkatimi çeken bir hususu, benim zihnimde yer eden önemli bir hususu size anlatmak istiyorum. Zikir deyince aklımıza tesbih geliyor. Tamam. Dervişler geliyor. Tamam... Kur'ân-ı Kerîm'den ayet-i kerimeler geliyor Allah'ı zikretmenin sevabı hakkında, Allah'ı zikredenlerin felâh bulacakları hakkında. Zikir çok güzel bir ibadet... Namaz gibi Allah'ın bir emri bize... Allah'ı zikretmek bizim vazifemiz.

Allah Teâlâ Hazretleri:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا²

(Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zküru'llâhe zikran kesîrâ.) “Ey iman edenler, Allah'ı çok zikrediniz!” buyuruyor. Binâenaleyh, bazı insanların yapıp bazı insanların yapmamakta serbest olduğu; ihtiyârî, keyfî bir çalışma değil. Bütün Müslümanların zikir erbâbı olması lazım! Bütün Müslümanlara Allah dervişliği emrediyor.

Ama bir hadis-i şerif var. Sabahleyin Mehmed Zâhid Kotku Tekkesi'nde arkadaşlara söy-

² 33/Ahzâb, 41.

ledim, akşamleyin de vaazda söyledim. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki:

مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ فَقَدْ ذَكَرَ اللَّهَ وَإِنْ قَلَّتْ صَلَاتُهُ
وَصِيَامُهُ وَتِلَاوَتُهُ لِلْقُرْآنِ وَمَنْ عَصَى اللَّهَ فَلَمْ
يَذْكُرْهُ وَإِنْ كَثُرَتْ صَلَاتُهُ وَصِيَامُهُ
وَتِلَاوَتُهُ لِلْقُرْآنِ³

(*Men etâa'llâh, fe-kad zekera'llâh*) “Kim Allah’a itâat ederse, Rabbimizin sözünü dinlerse, günahlara dalmazsa; o Allah’ı zikreden kimse sayılır, zikir ehli sayılır; (ve *in kallet salâtühû ve sıyâmühû ve tilâvetühû*’l-Kur’ân.) Kur’ân okuması, nafile oruç tutması, nafile namaz kılması az olsa bile...”

Farzları kılıyor, sünnetleri kılıyor, öyle uzun boylu nafile namazlar kılamıyor. Çok namaz kılamasa bile, çok oruç tutamasa bile; itaat ediyor ya, o Allah’ı zikrediyor demektir.

Buna mukabil: (*Ve men asa'llâh, fe-lem yezkürhü*) “Kim Allah’a âsî ise, yâni günahları

³ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, 22/154 (413); *Râmûzu’l-Ehâdis*, 405/4.

işliyorsa, günahkârsa, o Allah'ı zikretmiyor demektir; (ve in kesûrat salâtühû ve sıyâmühû ve tilâvetühû li'l-Kur'ân) nafile namazı, nafile orucu, Kur'ân okuması çok olsa bile...”

Demek ki işin aslı, Allah daima müminin hatırında olacak, hatırından hiç çıkmayacak. Kalbinden, gönlünden, aklından hiç çıkmayacak ama hatırındayken de Allah'a âsî olmayacak, Allah'a itaat edecek. Rabbini hatırlayıp, Rabbinin emirlerini hatırlayıp, Rabbinin emirlerini tutacak.

Müminler Allah'ın emirlerini tuttuğu zaman zikir tamam oluyor; âsî olduğu, tutmadığı, emirleri çiğnediği, yasakları işlediği, günahlara daldığı zaman da, eli tesbihli de olsa kıymeti olmuyor. Esas olan itaat, Allah'a muti' bir kul olmak... Tatlı, itaatkâr, sevimli, söz dinleyen bir kul olmak...

İlk hadis-i şerife devam ediyoruz:

(Mâ min kavmin yezkürûna'llâhe) “Allah'ı zikreden hiçbir topluluk yoktur ki, bir yere toplanmışlar, orada Allah'ı zikrediyorlar; (illâ haffet bihimü'l-melâikeh) melekler onların etrafını çepeçevre sararlar, kuşatırlar, onların

etrafına toplanırlar.” Tabi, bu çok güzel bir şey!

(*Ve ğaşıyethümü’r-rahmeh*) “Rahmet onları kaplar, yâni Allah’ın rahmeti onları sarar, kaplar. (*Ve nezelet aleyhimü’s-sekîneh*) Onların üzerlerine sekînet iner. Böyle sükûnlu, huzurlu, manevî hallere sahip insanlar olurlar. Huzur ve sükûna, tatlı hallere erişirler. (*Ve zekerahümü’llâhü fî men indeh*) Allah da onları kendi yanında olan meleklerine metheder, anar. Allah da onları zikreder:

“Bakın ey meleklerim! Gördünüz mü, yer-yüzünde benim itaatli, güzel kullarım nasıl beni güzel güzel zikrediyorlar!” diye Allah meleklerine, kendisini dünyada zikreden bu kulları zikreder, anar, söyler, metheder.” Tabi, bu da çok büyük, güzel bir şey...

Sonra biliyorsunuz, zikir çok şerefli bir şey. Çünkü:

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ⁴

(Fe'zkürûnî ezkürküm) “Siz beni zikredin, ben de sizi zikredeyim. Siz beni zikrederseniz, ben de sizi zikrederim.” diye ayetten de biliyoruz. Allah, kendisini zikredeni zikrediyor. Tabi, Allah'ın zikri de o kul için şeref olarak yeter.

Nimet olarak yeter, rahmet olarak yeter. O, Allah tarafından zikredilen, öğülen, sevilen bir kulun ne kadar güzel olduğunu siz düşünün...

Onun için elinizde tesbih, dilinizde zikrullah, kalbinizde Allah duygusu, Allah sevgisi olsun, böyle vakitlerinizi değerlendirin! Bir saniyeniz bile boş geçmesin.

Yolda yürürken, vasıtada giderken, otururken, kalkarken, hele hele bu cuma günleri, cumanın mübarek vakitlerinde zamanınızın bir saniyesini bile boş geçirmemeye, zikirsiz geçirmemeye gayret edin!..

⁴ 2/Bakara, 152.

Çünkü cennete giren müminler bile cennette bir şeye hayıflanacaklar, ciğerleri, kalpleri cız edecek, yanacak, “Ah, vah!..” diye üzülecekler biraz. Cennette üzölmek, hüözün yok amma, korku yok, hüözün yok ama, biraz ciğerlerinde şöyle bir yanıklık, içlerinde bir buzukluk olacak. Niçin?.. Dünyada zikirsiz geçir-dikleri zamanlar için biraz üzülecekler:

“Keşke o zamanları da zikirsiz geçirme-seymişiz... Keşke o zamanlarda da gafil olma-saymışız... Keşke o zamanlarda da Allah’ı zik-retseymişiz!” diyecekler.

Onun için evliyâullah büyüklerimiz bizi *zîkr-i müdâm*’a ulaştırmak için tarikatta öyle yetiştirmişlerdir. Yâni zîkr-i müdâm hâli ne demek?.. Dâimî zikir hâli... Dâimî zikir ve münâcaat hâline gelmek lazım. Bu çok yüksek bir dinî makam ve seviye olmuş oluyor.

Allah Teâlâ Hazretleri kardeşlerimizi, sizleri, bizleri zikrinden, şükründen, hüsn-ü ibadetinden ayırmasın... Ne kadar güzel böyle diyâr-ı gurbette, yabancı bir ülkede, başka bir dinin mensupları arasında, Allah Teâlâ Hazretleri’ni unutmayan, ibadetlerini yapan, namazlarını kılan, bir araya toplanan, gelen kardeşler

oldukları için bu birinci hadis-i şerifi zikirle ilgili bir hadis olarak, hasen, sahih hadis olarak zikrettim.

b. Günahları Engellemek

İkinci hadis-i şerif, muhterem kardeşlerim:

مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي هُمْ أَعَزُّ وَأَكْثَرُ
مِمَّنْ يَعْمَلُهُ ثُمَّ لَمْ يُغَيِّرُوهُ إِلَّا عَمَّهُمُ اللَّهُ مِنْهُ بِعِقَابٍ⁵

Bu da Tahâvî, Ahmed b. Hanbel, İbn Mâce, Ebû Dâvûd ve diğer kaynaklarda olan, Ubeydullah b. Cerîr'in babasından rivâyet ettiği -*radıya'llâhü anh-* bir hadis-i şerif. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Hazretleri buyuruyor ki:

(*Mâ min kavmin*) “Hiçbir insan topluluğu, grubu yoktur ki, (*yu'melu fîhim bi'l-me'âsî*) onların arasında günahlar işleniyor. Günahların işlediği bir topluluk. Aralarında günah işleniyor. (*Hüm eazzü ve ekserü mimmen ya'melühû*) O günahı işleyenlerden bu müminler daha çok ve daha güçlü... Yâni güçleri, kuvvetleri var, sayıları daha çok günahı işleyenlerden. (*Lem yüğayyirûhu*) O günahı engellemiyorlar,

⁵ Ebû Dâvûd, "Melâhim", 17 (4338); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 386/7.

bu çirkin durumu değiştirmiyorlar, Allah'ın emrinin yerine getirilmesinde yardımcı olmuyorlar, Allah'ın emirlerinin çiğnenmesini engellemiyorlarsa; (*illâ ammehümü'llâhü minhü bi-ikâb.*) Allah Teâlâ Hazretleri azap ve ikâbını (cezasını) o topluluğa umumi olarak gönderir.”

Yâni içinde müminler var, iyiler var, namazlı, niyazlı, tesbihli, zikirli, fikirli sâlih insanlar var diye bunları ayırmaz; umumi olarak azâbı indirir, cezâ olsun diye. Çünkü, iyiler kötülerini engellemediler, iyiler kötülerin günah işlemesine mânî olmadılar. Onun için azap ve ikâb, Allah'ın cezâsı, belâsı başlarına umumi olarak geliyor.

Demek ki bizler, bir taraftan kendimiz iyi Müslüman olacağız, sâlih kul olacağız; bu çok güzel bir şey... Ama bir taraftan *damuslih* kul olacağız, bu da çok önemli! Yâni başkalarını da ıslah edici, kötülükleri kaldırıcı, iyilikleri yapıcı, yapmayı teşvik edici, olumlu Müslümanlar olacağız, gayretli Müslümanlar olacağız. İslâm aktif olmayı emrediyor bize. Boş durmamayı, çalışmayı, kendi hâlinde durmamayı, kendi içine kapanık olmamayı, toplumu düzeltmeye çalışmayı emrediyor. Gayretli Müslüman olması

lazım Müslümanların, çalışması lazım! Müslümanın olduğu yerde pislik, çirkinlik, günah, tatsız tuzsuz iş, zulüm vs. olamamalı, olmamalı. Neden?.. “Müslüman var, yaptırır mı? Mâni olur, engeller, hayrı işletir, şerri yaptırtmaz.” diye, böyle bu zihniyette olması lazım. Allah bizden böyle Müslüman olmamızı istiyor.

Evet, zikrederiz, namaz kılarız, Kur’ân okuruz, tesbih çekeriz, oruç tutarız... Bunlar ferdî, bizim kendimizle ilgili, şahsî sevap kazanmamıza sebep olan ibadetler... Ama bir de topluma yönelik vazifelerimiz var, görevlerimiz, ödevlerimiz var; onları da yapmamız lazım! Toplumu düzeltmeye çalışmamız lazım!.. Her şeyimizin tertemiz olması gerekiyor toplumumuzda... Evimizden, bahçemizden, evimizin önünden, üstümüzden başımıza, dişimize, dişimizin temizliğine kadar, koltuk altımızın temizliğine kadar, her şeyi dinimiz bize emreliyor. Tertemiz, güzel kokulu, pırıl pırıl, nurlu, tatlı, geçimli, iyiliksever insanlar, aktif insanlar, toplumu düzelten insanlar, kötülüğe razı olmayan, kötü durumda durmaya gönlü razı olmayan insanlar olmamız gerekiyor.

Ben bunu çok seviyorum. Bunu işte her konuşmamda arkadaşlarıma anlatmaya çalışıyorum. Bir imaj var; yâni Müslüman sessizdir, koyun gibidir, kuzu gibidir, başı önündedir, başına vur, elinden lokmasını al; işte Hiçbir şeye karışmaz...

“Falanca adam çok iyi insan...”

“Niçin iyi insanmış efendim?..”

“Etliye, sütlüye karışmazmış. Camiden eve, evden camiye gidermiş.”

Bu iyi Müslüman değil. Neden? Etliye, sütlüye karışsaydı biraz, toplumu düzeltseydi, etrafındakilere faydalı olsaydı. Çocuklara bir şeyler öğretseydi, torunlarını çekip çevirseydi. Belli bir yaşı geçtikten sonra devre dışı kalıyor hacı babalar, hacı dedeler; kimse dinlemiyor. Onlar öyle kenarda kalıyorlar, kendi bildiklerine ibadet ediyorlar. Küçükler bildiğini okuyor.

Öyle şey olur mu?.. Bir hacı baba, evin reisi demektir, komutan demektir. “Hadi bakalım namaza!.. Kalkın bakayım, abdestlerinizi alın, bilmiyorsan öğretiyim. Otur bakayım karşıma, bir sayfa Kur’ân oku bakayım. Neler ezbere biliyorsun, ne kadar az biliyorsun! Ayıp

değil mi sana, bak her şeyleri öğreniyorsun okulda da, dinini niye öğrenmedin vs.” Böyle aktif olması lazım.

Allah **razı** olsun, Ankara’da bir kardeşimi anlattılar dahoşuma gitti; servis şoförü imiş. Yâni servis yapan bir minibüsün şoförü... Çocukları sabah okula götürüyor, akşam okuldan getiriyor. İşte bir şoför ne yapar, düşünün.

“Trafığe dikkat eder. Çocukları ezdirmekten, trafik kazasına uğratmadan, dağıtır toplar, toplar dağıtır... Vazifesi bu.”

Hayır. İçeriye giren çocukları okula gidinceye kadar disiplin altında tutuyormuş. Bütün namaz sûrelerini ezberletmiş çocuklara... Demek ki tatlı tatlı, güleç yüzlü, çocuklara etki edebilen bir hacı amca, tonton bir kimse... Otoriter, sevimli, tonton, çocuklara sevdirmiş. Yâni bir yaz tatilinde camiye gidip de öğreneceği bilgileri çocuklara, okula gidip gelinceye kadar öğretivermiş. Servis tabi bayağı sürüyor kırk beş dakika, bir saat kim bilir sürebiliyor servisler. Böyle yapmış.

İşte böyle olması lazım! Yâni Müslüman her yerde İslâm’a faydalı olmalı, Müslümanlara faydalı olmalı, aktif olmalı... Aktif çalışkan bir

Müslüman. Ak sakallı da olsa çalışmalı... Eski-
den,gözümüzün önünde sahneler öyle, imajlar
öyle, belinde kuşak, ayağında şalvar, bembeyaz sakallı ama tarlada çalışıyor, ağaç dikeyor,
bir şeyler yapıyor. Hatta başkalarını da teşvik
ediyor, hiç boş durmuyor.

Rahmetli kayınvâlidemin benim için gözü-
mün önünden silinmez bir imajı vardır: Hiç boş
durmazdı. O yaşlı hâliyle mutlaka bir şeyle
meşgul olurdu. Ya çorap yamayacak ya yemek
hazırlayacak, ya bir şey ayıklayacak, ya evin
bir şeyini düzenleyecek... Boş durup oturmayı
hiç sevmezdi ve hiç yapmazdı. Eski insanların
görgüsü, terbiyesi böyle. Aktif Müslüman...
Yâni boş durmayan, daima hayır üreten, hayır
fabrikası, hayır imalatçısı insanlar olacak Müs-
lümanlar, sevgili kardeşlerim! Kötülüğü de en-
gelleyecek, yaptırmayacak. “Bu böyle kötüdür,
olmasın!” diyecek.

c. Mümin Kardeşini Sevindirmek

Nihâyet üçüncü hadis-i şerife geliyorum
bugünkü hadis-i şeriflerden. Bu da, uzunca bir
hadis-i şerif. İbn Ebi’-d-Dünyâ rivâyet eylemiş.
Çok bu konudaki hadis-i şerifler. Onlardan sa-
dece bir örnek bu, numûne, bir misâl:

مَا مِنْ مُؤْمِنٍ أَدْخَلَ عَلَى مُؤْمِنٍ سُرُورًا إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ
 مِنْ ذَلِكَ السُّرُورِ مَلَكًا يَعْبُدُ اللَّهَ وَيُْمَجِّدُهُ
 وَيُؤَحِّدُهُ فَإِذَا صَارَ الْمُؤْمِنُ فِي لَحْدِهِ أَتَاهُ السُّرُورُ
 الَّذِي أَدْخَلَهُ عَلَيْهِ فَيَقُولُ لَهُ أَمَا تَعْرِفُنِي فَيَقُولُ
 مَنْ أَنْتَ فَيَقُولُ أَنَا السُّرُورُ الَّذِي أَدْخَلْتَنِي
 عَلَى فُلَانٍ أَنَا الْيَوْمَ أُونِسُ وَأَلْقِنُكَ حُجَّتَكَ
 وَحُشَّتَكَ وَأُثْبِتُكَ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ وَأُشْهِدُ بِكَ
 مَشْهَدَ الْقِيَامَةِ وَأُشْفَعُ مِنْ رَبِّكَ وَأُريكَ مَنْزِلَكَ
 مِنَ الْجَنَّةِ⁶

(Mâ min mü'minin) “Hiç bir mümin yoktur
 ki” diyor Peygamber Efendimiz, (*edhale alâ
 mü'minin sürûran*) “Bir mümin kardeşinin kal-
 bine sevinç sokmuş, yâni onu sevindirmiş, bir
 mümin kardeşini sevindiren hiçbir mümin yok-
 tur ki, (*illâ haleka'llâhü min zâlike's-sürûru
 meleken*) onun bu sevindirmesinden, mümin
 kardeşinin gönlünü hoş edip onun içini memnun
 etmesinden, mesrur etmesinden dolayı, Allah

⁶ İbn Ebi'd-Dünyâ, *Kadâü'l-Havâic*, 1/97 (115); *Râmûzu'l-Ehâdis*, 387/2.

bu sürurdan, sevinçten bir melek yaratmış olmasın; mutlaka yaratır... hiçbir mümin yoktur ki mümin kardeşinin gönlüne sürur soksun da, Allah orada bir melek yaratmasın; o sürurdan, o sevinçten dolayı bir melek yaratır. (*Ya'büdu'llâhe ve yümecciduhû ve yühahhidühû*) O melek, Allah Teâlâ Hazretleri'ne ibadet eder. Onu tesbih eyler, tevhit eyler, yâni '*Sübhâne'llâh, elhamdüli'llâh*' der. Allah Teâlâ Hazretleri'nin şânını yüceltici, Allah'ın sevdiği güzel zikirlerle zikreder durur, ibadet eder durur.

(*Fe-izâ sâra'l-mü'minü fî lahdihî*) "O kardeşini sevindiren mümin ölüp de kabrine konulduğu zaman..." Tabii hayat fâni, bir gün gelip hepimiz öleceğiz. Allah iman selametliği versin... "O iyiliği yapan mümin, o kardeşini sevindiren mümin kabrine konulduğu zaman; (*etâhü's-sürûrû'llezî edhalehû aleyhi*) o kardeşine verdiği o sevinç, o gönlüne soktuğu o sevinç, o sürur, o adama kabrinde gelir, (*Fe-yekûlü lehû: Emâ ta'rifunî*) 'Sen beni tanıyor musun?' diye sorar o kabre girmiş olan şahsa...

(*Fe-yekûlü: Men ente?*) Tabii tanımıyor. Allah'ın yarattığı o süruru, sevinci, sevinçten

hâsıl olan meleği tanımıyor. Bu kabre girmiş olan, hayatında iyiliği yapmış kul, (*Men ente?*) ‘Kimsin sen?’ diye sorar. (*Fe-yekûlü: Ene sūrûrû’llezî edhaltenî alâ fülânin*) O da kendini tanıtır: ‘Hani sen dünyada birisine bir iyilik yapmış,

Kalbini hoş etmiştin, sevindirmiştin ya, onun kalbine bir sevinç, bir sürur sokmuştun ya; işte ben onun kalbine soktuğun sürurum!’ diyecek. (*Ene’l-yevme ûnisü vahşeteke*) ‘İşte ben bugün geldim, senin yalnızlığında sana arkadaş olmak, seni sevindirmek için; (*ve ûlakkî-nüke hücceteke*) ve senin hüccetini sana telkin etmek, öğretmek için geldim.’ diyecek.”

Bu ne demek?.. Biliyorsunuz, kabre giren bir insana melekler gelecekler, oturtacaklar. “Otur bakalım!” diyecekler, kabirde oturacak. “Söyle bakalım Rabbin kim, peygamberin kim, dinin ne, kitabın ne, kıblen neresi?..” diye soracaklar bunları. Bunlara cevap verenlerin kabri cennet bahçesi olacak. Bunlara cevap veremeyenlerin kabri cehennem çukuru olacak. Yâni, azap görmeye daha kabirden başlayacak insanlar. (*Ûlakkî-nüke hücceteke*) dediği işte o...

O melek ona diyor ki: “Ben sana, öteki sorgu meleklerinin sana sorduğu soruların güzel cevaplarını telkin edeceğim, öğreteceğim, sana bildireceğim; *(ve üsebbitüke bi-kavli’s-sâbit)* tam hak yolda, doğru söz üzere seni sâbit tutacağım, ayağını kaydırtmayacağım. O meleklerin karşısında sapasağlam durmanı, cevapları güzel vermeni sağlayacağım. *(Ve üş-hidü bike meşhede’l-kıyâmeti)* O kıyamette, insanların toplandığı zaman sana şehadet edeceğim. ‘Bu iyi bir insandı yâ Rabbi, iyilik yapan bir insandı’ diye senin lehine şahit olacağım, şahitlik yapacağım.

(Ve eşfeu min Rabbike) Senin için Rabbin-den sana şefaât isteyeceğim, ‘Yâ Rabbi; bunu afv-ü mağfiret eyle, **rahmetinde** daldır, cennetine sok...’ diye öyle şefaât edeceğini söylüyor. *(Ve ürîke menzileke mine’l-cenneh)* Ve sana cennetteki yerini göstereceğim. ‘Bak, şu görünen köşk senin cennetteki köşkündür!’ diyeceğim.” diye kabre girmiş olan insana o sürur, o kendisine kabre girenin anlayabileceği bir sûret verilmiş, insan sûretine girmiş olan o sürur böyle diyecek. Onun için aziz ve sevgili kardeşlerim, insanları sevindirmeye çalışalım!

İnsanları memnun etmeye çalışalım! Gönül almaya çalışalım! Gönül yapmaya çalışalım!.. Kâbe gibi muhteremdir müminin gönlü...

Gönül yıkmayalım, kimsenin kalbini kırmayalım!.. Hele hele şu cuma gününde bir gayret edin, bu hadis-i şerifi duyduktan sonra; “Ben dinlediğim hadis-i şerifin uygulamasını bugün yapayım!” diye karar verin!.. Birilerini sevindir! Hasta ziyaret edin, güzel sözler söyleyin! Kabir ziyaret edin! Geçmişlerinizin kabirlerini ziyaret edin, “Allah **rahmet** eylesin... Makamlarını yüceltsin... Azabı varsa kaldırsın...” diye onlara dualar edin!..

İşte semtinizdeki, civarınızdaki insanlara iyilikler yapın! Görsünler Müslümanların ne kadar iyi insanlar olduklarını... Müslümanların ne kadar iyiliksever insanlar olduklarını herkes anlasın... İslâm’ın ne kadar güzel bir din olduğunu müşahhas misallerle, somut misallerle herkes görsün, bilsin, anlasın... Ve Allah Teâlâ Hazretleri de, bu meleğin söylediği şeyleri bizlere nasip eylesin... Yâni kabirde tatlı, güzel, nurlu bir arkadaş; kıyamette şefaatçi... Ondan sonra da cenneti gösteren bir kılavuz, yoldaş...

Allah Teâlâ Hazretleri, ömrümüzü boşa geçirmemeyi, daima zikirle, şükürle, ibadetle, hayırla, hasenâtla; başkalarını sevindirecek, duasını alacak güzel şeyler yapmakla geçirmeyi nasip eylesin... Hayırlı, verimli, dolgun, olgun, sevaplı, ecirli, uzun ömürler nasip etsin Allah cümlenize... Sevdiklerinizle beraber cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... İki cihan saadetine nâil eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri;
*es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve
berakâtühû min Berlin.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
3 Cemâziye'l-Âhir 1416 / 27 Ekim 1995
Berlin / ALMANYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

